

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Czy opłaca się być samolubnym?

dr Łukasz Nazarko

Politechnika Białostocka
Wydział Inżynierii Zarządzania
22 października 2022 r.

Organizatorzy

---

*Nie od przychylności rzeźnika, piwowara
czy piekarza oczekujemy naszego obiadu,
lecz od ich dbałości o własny interes.
Zwracamy się nie do ich humanitarności,
lecz do egoizmu i nie mówimy im o
naszych własnych potrzebach, lecz o ich
korzyściach.*

Adam Smith, „Badania nad naturą i przyczynami bogactwa
narodów”, 1776

Eksperyment 1 - zrzutka na dobra wspólne

CEL: Mieć jak najwięcej pieniędzy na koniec eksperymentu

- Eksperyment składa się z **pięciu** rund
- W każdej rundzie macie do dyspozycji 10 zł.
- Decydujecie, ile z tej kwoty zostawiacie sobie, a ile wrzucacie do stoika na dobra wspólne.
- Na koniec każdej rundy pieniądze zebrane w stoiku (magicznie) podwajają się, a następnie są rozdzielane po równo na wszystkich uczestników.
- Twój wynik po każdej rundzie to suma tego, co sobie zostawiłeś i tego, co do ciebie wróciło ze stoika
- Kolejną rundę zaczynasz z 10 zł.

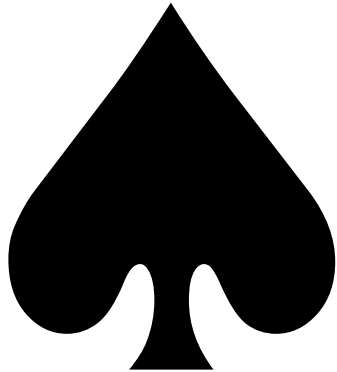
Eksperyment 1 - wnioski

- Co to efekt gapowicza (ang. *free-rider effect*)?
- Jaką rolę pełniło w grze zaufanie do innych drużyn?
- Jaka strategia okazała się zwycięska?
- Jaka strategia byłaby optymalna?

Eksperyment 2 - kier czy pik?

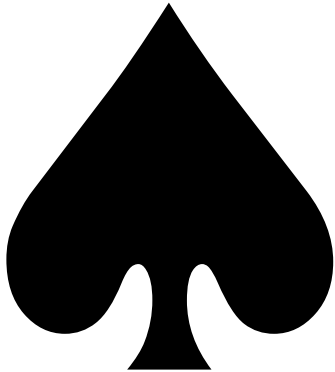

CEL: Zdobyć jak najwięcej punktów

- Dobierzcie się w pary
- Na sygnał, w tej samej chwili, okazujecie partnerowi kartę na wybranej stronie (♥ lub ♠)
- Oto punktacja:
  - Jeśli oboje okazaliście ♥, otrzymujecie po 2 pkt każdy
  - Jeśli oboje okazaliście ♠, otrzymujecie po 1 pkt każdy
  - Jeżeli okazaliście różne symbole, to osoba z ♥ otrzymuje 0 pkt, a osoba z ♠ otrzymuje 3 pkt.
- Gracie 5 rund
- A teraz zagrajcie 5 rund, każda runda z inną osobą

Eksperyment 2 - wnioski

- Czy ustalaliście z partnerem, jaki symbol okażecie?
- Czy bardziej opłacała się współpraca czy złamanie zasad?
- Czy wasze strategie w sytuacji gry pięciu rund z tą samą osobą różniły się od sytuacji gry każdej rundy z inną osobą?
- Czy słyszałeś/aś o *dylemacie więźnia*?

Czy opłaca się być samolubnym? – wnioski 1

- Chęć zaspokojenia swoich potrzeb to nie to samo, co bycie samolubnym
- Współpraca i dbanie o potrzeby innych często przynosi najwięcej korzyści wszystkim stronom, ale ważne jest przestrzeganie ustalonych **zasad** i **zaufanie**
- Im większa zbiorowość, tym trudniej utrzymać wysoką skłonność do dbania o dobro wspólne

Czy opłaca się być samolubnym? – wnioski 2

„Dbanie o osobisty interes jest dobre dla ogółu”

„Dbanie o dobro ogółu jest w naszym osobistym interesie”

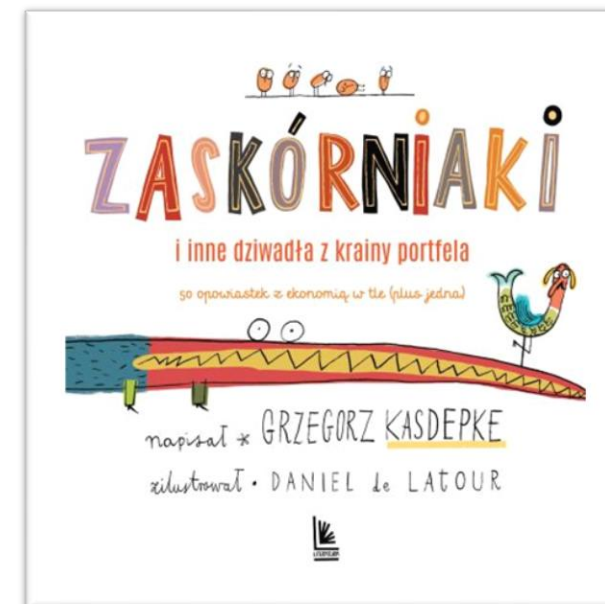
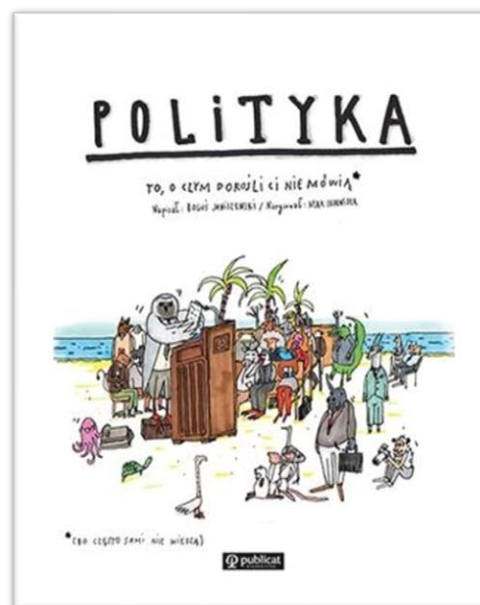
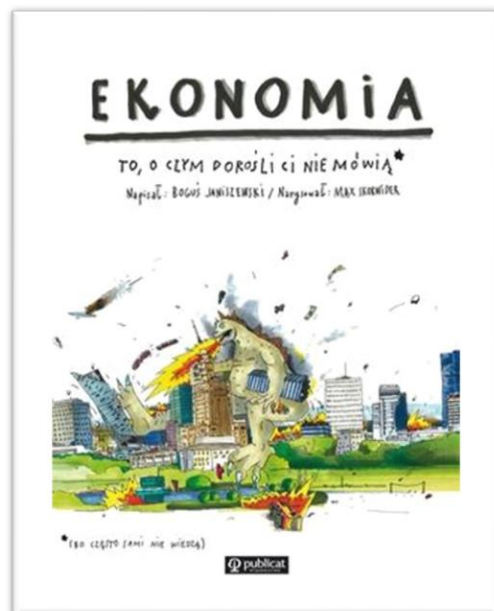

Te dwa zdania nie muszą się wykluczać. Relacje w gospodarce to nie zawsze *gra o sumie zerowej*.

Polecam

—

Dziękuję!

---

www.lukasz.nazarko.pl

